

Przedmiotowy system oceniania (PSO) z języka niemieckiego dla klas pierwszych technikum

Formy sprawdzające:

- odpowiedź ustna
- zadania domowe
- kartkówka z aktualnego materiału
- sprawdzian z poszczególnych rozdziałów tematycznych
- projekt lub wypracowanie
- sprawdzian ustny

Ocenie podlega także praca na lekcji. W zależności od stopnia skomplikowania ćwiczenia lub formy nauczyciel dokonuje oceny pracy na lekcji wpisując ocenę (1-5) lub znak +. Zdobyte 5 plusów oznacza wpisanie oceny bardzo dobrej do dziennika.

Ocenianie obejmuje cztery podstawowe sprawności językowe:

- rozumienie wypowiedzi pisemnych,
- rozumienie wypowiedzi ustnych,
- pisanie,
- mówienie.

Sprawności te oceniane będą w ramach następujących zakresów tematycznych:

- człowiek (udzielanie podstawowych informacji sobie),
- miejsce zamieszkania (opisywanie miejsca zamieszkania i pomieszczeń),
- edukacja (nazwy przedmiotów szkolnych, plan lekcji i zajęcia dodatkowe, opisywanie szkoły),
- praca (nazwy zawodów, miejsc pracy i typowych czynności),
- życie prywatne (opisywanie członków rodziny),
- żywienie (nazwy produktów spożywczych, posiłków i potraw, upodobania i nawyki żywieniowe, zamawianie potraw w lokalach gastronomicznych),
- podróżowanie i turystyka (nazwy miejsc i instytucji w mieście, opisywanie drogi),
- świat przyrody (nazwy zwierząt),
- kraje niemieckiego obszaru językowego.

W trakcie nauki uczeń pozna i utrwali następujące zagadnienia i struktury gramatyczne:

- czasowniki regularne,
- czasowniki *haben* i *sein*,
- pytania ogólne i szczegółowe,
- rzeczowniki,
- przyimki,
- czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone,
- przeczenie *kein*,
- szyk wyrazów w zdaniu oznajmującym,
- rzeczowniki złożone,
- czasowniki z wymianą samogłoski tematycznej,
- czasownik modalny *können*,

- wyrażenie *es gibt*,
- wyrażanie przynależności,
- zaimek *man*,
- czasownik *wissen*.

Sprawności językowe

Sprawność rozumienia wypowiedzi pisemnych

Sprawność rozumienia wypowiedzi pisemnych sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- prawda / fałsz / brak informacji w tekście,
- znajdowanie w tekście określonych informacji,
- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu,
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu,
- technika wielokrotnego wyboru,
- udzielanie odpowiedzi na pytania,
- uzupełnianie brakujących informacji,
- przyporządkowywanie zdjęć poszczególnym fragmentom tekstów,
- dobieranie pytań do odpowiedzi,
- łączenie fragmentów zdań w języku niemieckim,
- uzupełnianie tabeli w oparciu o przeczytany tekst,
- zaznaczanie informacji z tekstu na mapie.

Kryteria oceny sprawności rozumienia wypowiedzi pisemnych

Uczeń powinien rozumieć wypowiedzi pisemne globalnie, selektywnie i szczegółowo. Teksty przeznaczone do czytania ze zrozumieniem na poziomie A1 to krótkie teksty informacyjne. Sprawność rozumienia wypowiedzi pisemnych może być oceniana osobno lub łączona ze sprawnością pisania lub mówienia.

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie rozumienia wypowiedzi pisemnych uczeń:

- w pełni rozumie teksty bogate pod względem treści i zróżnicowane pod względem struktur morfosyntaktycznych,
- określa główną myśl tekstu lub poszczególnych części tekstu oraz intencję autora,
- sprawnie znajduje wybrane informacje szczegółowe w tekstach,
- poprawnie rozumie ogólny sens skróconych tekstów autentycznych pochodzących z różnych źródeł oraz skróconych tekstów literackich.

Na ocenę **dobry** w zakresie rozumienia wypowiedzi pisemnych uczeń:

- poprawnie rozumie większość tekstów zróżnicowanych pod względem treści i struktur morfosyntaktycznych,
- określa ich główną myśl oraz dobrze radzi sobie z głównymi myślami poszczególnych fragmentów tekstu,
- znajduje większość potrzebnych informacji szczegółowych,
- rozumie ogólny sens skróconych tekstów autentycznych pochodzących z różnych źródeł oraz prostych tekstów literackich.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie rozumienia wypowiedzi pisemnych uczeń:

- rozumie ogólnie dużą część prostych tekstów mało zróżnicowanych pod względem treści i struktur morfosyntaktycznych,
- poprawnie określa główną myśl tekstu oraz większość głównych myśli poszczególnych fragmentów tekstu,
- znajduje sporo potrzebnych informacji szczegółowych w tekstach,
- rozumie ogólny sens dużej części krótkich tekstów autentycznych.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie rozumienia wypowiedzi pisemnych uczeń:

- rozumie tylko niektóre proste teksty informacyjne,
- z trudem określa ich główną myśl oraz główne myśli poszczególnych fragmentów tekstu,
- znajduje tylko niektóre potrzebne informacje szczegółowe,
- rozumie ogólny sens tylko niektórych bardzo uproszczonych tekstów autentycznych.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie rozumienia wypowiedzi pisemnych uczeń:

- rozumie jedynie bardzo słabo proste teksty,
- sporadycznie znajduje informacje szczegółowe,
- z trudem rozumie ogólny sens bardzo uproszczonych tekstów autentycznych.

Sprawność rozumienia wypowiedzi ustnych

Sprawność rozumienia wypowiedzi ustnych sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- wielokrotny wybór,
- prawda / fałsz / brak informacji w tekście,
- udzielanie odpowiedzi na pytania do tekstu,
- dobieranie pytań do odpowiedzi,
- dopasowywanie tekstu do intencji,
- przyporządkowywanie słów, zdań i wyrażeń ilustracjom,
- przyporządkowywanie wypowiedzi odpowiednim osobom,
- wypełnianie kwestionariusza lub tabeli,
- uzupełnianie brakujących informacji w tekście.

Kryteria oceny sprawności rozumienia wypowiedzi ustnych

Uczeń powinien rozumieć wypowiedzi ustne globalnie, selektywnie i szczegółowo. Teksty przeznaczone do słuchania w klasie pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej to teksty dialogowe, wiadomości radiowe, wywiady lub reklamy. Sprawność rozumienia wypowiedzi ustnych może być oceniana osobno lub łączona ze sprawnością pisania lub mówienia.

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie rozumienia wypowiedzi ustnych uczeń:

- w pełni rozumie wypowiedzi w języku niemieckim w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu,
- rozumie ogólny sens prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru,

- sprawnie znajduje informacje szczegółowe w tekstach słuchanych,
- dobrze rozumie język nauczyciela, jego polecenia i instrukcje na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dobry** w zakresie rozumienia wypowiedzi ustnych uczeń:

- rozumie wypowiedzi w języku niemieckim w normalnym tempie, zawierające niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu,
- rozumie ogólny sens większości prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru,
- sprawnie znajduje szukane informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych,
- rozumie język nauczyciela, jego polecenia i instrukcje na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie rozumienia wypowiedzi ustnych uczeń:

- rozumie dużą część wypowiedzi w języku niemieckim w normalnym tempie, zawierających niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu,
- rozumie ogólny sens dużej części prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru,
- znajduje wiele informacji szczegółowych w dialogach i prostych tekstach słuchanych,
- rozumie wiele poleceń i instrukcji nauczyciela na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie rozumienia wypowiedzi ustnych uczeń:

- rozumie ogólnie tylko część wypowiedzi w języku niemieckim w normalnym tempie, zawierających niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu,
- rozumie ogólny sens niektórych części prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru,
- znajduje niektóre informacje szczegółowe w prostych tekstach słuchanych,
- rozumie część poleceń i instrukcji nauczyciela na lekcji oraz potrafi na nie zareagować.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie rozumienia wypowiedzi ustnych uczeń:

- rozumie ogólnie niewiele wypowiedzi w języku niemieckim w normalnym tempie, zawierających niezrozumiałe elementy leksykalne i konstrukcje, których znaczenia można się domyślić z kontekstu,
- rozumie niewiele prostych sytuacji komunikacyjnych w różnych warunkach odbioru,
- znajduje pojedyncze informacje szczegółowe w dialogach i prostych tekstach słuchanych,
- rozumie nieliczne proste polecenia i instrukcje nauczyciela na lekcji.

Ocena za opanowanie sprawności rozumienia wypowiedzi ustnych i pisemnych zależy od liczby i jakości wykonanych zadań.

Na oceny niższe wystarczy wykonać zadania zamknięte, które nie wymagają tworzenia własnego tekstu.

Aby otrzymać ocenę dobrą i bardzo dobrą, należy oprócz zadań łatwiejszych wykonać również zadania półotwarte i otwarte, które wymagają przetworzenia tekstu, zastosowania innych wrażeń, wyciągnięcia wniosków.

Sprawność mówienia

Sprawność mówienia sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- zasięganie i udzielanie informacji,
- prowadzenie dialogów według wzoru,
- odpowiadanie na pytania,
- opowiadanie o miejscach, osobach, wydarzeniach,
- prowadzenie rozmowy według scenariusza,
- prowadzenie rozmowy z odgrywaniem ról,
- opisywanie ilustracji,
- wyrażanie i uzasadnianie opinii lub poglądów,
- wyrażanie zgody i sprzeciwu,
- podawanie argumentów.

Kryteria oceny sprawności mówienia

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela płynnej i interesującej wypowiedzi na zadane pytanie, która zawiera bogate słownictwo i frazeologię na danym poziomie, co pozwala na pełny przekaz treści (np. opis ilustracji),
- czynnie uczestniczy w rozmowie na tematy z życia codziennego, najbliższego otoczenia i inne z nimi związane,
- potrafi przyjmować różne role w procesie komunikacyjnym,
- jasno i zrozumiale wyraża swoje opinie, podaje trafne argumenty za i przeciw,
- prezentuje wypowiedź poprawną pod względem fonetycznym i gramatycznym,
- stosuje bezbłędnie odpowiednie formy gramatyczne,
- potrafi przekazać informację w języku potocznym i oficjalnym,
- popełnia sporadycznie błędy, które nie zakłócają w żaden sposób komunikacji.

Na ocenę **dobry** w zakresie mówienia uczeń:

- udziela wyczerpującej wypowiedzi na zadane pytanie zawierającej właściwe środki językowe, co pozwala na przekaz treści (np. opis ilustracji),
- czynnie uczestniczy w rozmowie na tematy z życia codziennego, najbliższego otoczenia i inne z nimi związane,
- potrafi przyjmować różne role w procesie komunikacyjnym,
- na ogół wyraża jasno i zrozumiale swoje opinie i podaje argumenty,
- prezentuje wypowiedź w znacznym stopniu poprawną pod względem fonetycznym i gramatycznym,
- zwykle potrafi przekazać informację w języku potocznym i oficjalnym,
- popełnia drobne błędy, które nie zakłócają komunikacji.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie mówienia uczeń:

- uczestniczy w rozmowie na tematy z życia codziennego i najbliższego otoczenia,

- potrafi przyjmować niektóre role w procesie komunikacyjnym,
- w swoich opiniach posługuje się językiem dosyć lakonicznym,
- prezentuje wypowiedź nie zawsze poprawną pod względem fonetycznym i gramatycznym,
- stosuje podstawowe formy gramatyczne i struktury,
- popełnia błędy, które czasem zakłócają komunikację.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie mówienia uczniów:

- udziela wypowiedzi zawierającej ubogie słownictwo i bardzo proste struktury językowe, co pozwala na przekaz nielicznych wymaganych informacji,
- w wypowiedzi ujmuje temat bardzo lakonicznie,
- prezentuje wypowiedź wspomaganą w dużym stopniu przez pytania i sugestie nauczyciela,
- popełnia liczne błędy gramatyczne, które świadczą o nieznaności niektórych struktur, i błędy fonetyczne, które ograniczają pełne zrozumienie wypowiedzi i komunikacji.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie mówienia uczniów:

- udziela wypowiedzi zawierającej bardzo ograniczone słownictwo i bardzo nieporadne struktury językowe, co nie pozwala na przekaz wymaganych informacji,
- udziela niezrozumiałych wypowiedzi i zadaje pytania niezgodne z tematem rozmowy,
- prezentuje wypowiedź chaotyczną, wspomaganą w dużym stopniu przez nauczyciela,
- popełnia bardzo liczne błędy gramatyczne, które świadczą o nieznaności struktur, i błędy fonetyczne, które uniemożliwiają lub ograniczają pełne zrozumienie wypowiedzi i komunikacji.

Sprawność pisania

Sprawność pisania można rozwijać osobno lub w połączeniu z innymi sprawnościami, np. rozumieniem wypowiedzi. Sprawdzana jest za pomocą następujących technik:

- uzupełnianie ankiet, formularzy i kwestionariuszy,
- przekazywanie wiadomości pisemnej,
- pisanie życzeń, pozdrowień, zaproszeń, ogłoszeń,
- pisanie e-maili i pocztówek,
- pisanie wypowiedzi na podany temat.

Kryteria oceny sprawności pisania

Na ocenę **bardzo dobry** w zakresie pisania uczniów:

- formułuje wypowiedzi zgodne z tematem, przekazując wszystkie wymagane informacje z użyciem odpowiednich środków językowych,
- bezbłędnie wypełnia ankiety, formularze i kwestionariusze,
- opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, wykorzystując bogate i oryginalne słownictwo oraz struktury,
- potrafi tworzyć wypowiedzi logiczne, harmonijne i spójne,
- popełnia bardzo sporadycznie błędy gramatyczne i leksykalne, które nie zakłócają komunikacji, oraz nieliczne błędy w pisowni, które nie zmieniają znaczenia wyrazu
- stosuje poprawną ortografię i interpunkcję.

Na ocenę **dobry** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje wypowiedzi zgodne z tematem, przekazując niemal wszystkie wymagane informacje z użyciem odpowiednich środków językowych,
- na ogół bezbłędnie wypełnia ankiety, formularze i kwestionariusze,
- opisuje ludzi, przedmioty i miejsca, wykorzystując dość bogate i ciekawe słownictwo oraz struktury,
- potrafi tworzyć wypowiedzi logiczne, harmonijne i spójne,
- popełnia bardzo nieliczne błędy gramatyczne i leksykalne, które nie zakłócają komunikacji, oraz drobne błędy w pisowni, które nie zmieniają znaczenia wyrazu,
- stosuje w zasadzie poprawną ortografię i interpunkcję.

Na ocenę **dostateczny** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje wypowiedzi zgodne z tematem, przekazując większość wymaganych informacji z użyciem podstawowych środków językowych,
- wypełnia ankiety, formularze i kwestionariusze,
- opisuje ludzi, przedmioty i miejsca, wykorzystując mało urozmaicone słownictwo oraz struktury,
- popełnia dość liczne błędy gramatyczne i leksykalne, które nie zakłócają komunikacji, oraz drobne błędy w pisowni, które nie zmieniają znaczenia wyrazu,
- popełnia błędy ortograficzne i interpunkcyjne.

Na ocenę **dopuszczający** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje wypowiedzi nie w pełni zgodne z tematem, przekazując część wymaganych informacji i nie mieszcząc się w granicach podanej normy,
- ma problemy z wypełnieniem ankiety, formularza, kwestionariusza,
- opisuje ludzi, przedmioty i miejsca, wykorzystując ubogie słownictwo i struktury,
- stosuje liczne powtórzenia leksykalne, ogólniki i internacjonalizmy,
- popełnia liczne błędy gramatyczne i leksykalne, które zakłócają znacznie komunikację, oraz błędy w pisowni i interpunkcji.

Na ocenę **niedostateczny** w zakresie pisania uczeń:

- formułuje wypowiedzi pozbawione logiki, chaotyczne, niezgodne z wymogami formy,
- nie potrafi uzupełnić ankiety, formularza, kwestionariusza,
- stosuje liczne powtórzenia leksykalne, ogólniki i internacjonalizmy,
- popełnia rażące błędy gramatyczne i leksykalne, która zakłócają znacznie komunikację, oraz błędy w pisowni i interpunkcji.

Ocena celująca: Uczeń może ją otrzymać, jeśli spełni wszystkie kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto wyróżnia się na tle klasy i/lub w szkole, bierze udział w konkursach lub olimpiadach przedmiotowych, wykonuje dodatkowe określone przez nauczyciela zadania i projekty.